

det gamle, af Folketinget anerkendte Grundlag, idet man maaske gør Ligningen en Smule vanskeligere, da man forlanger, at Kultusministeriets Samtykke skal foreligge for overhovedet at kunne foretage Ligning til Landsbykirker, har man for Købstadkirkernes Vedkommende udvidet Kirkebestyrelsernes Ret til Ligning uden Kommunalbestyrelsernes Samtykke. Man har nemlig i Landstingets Affattelse skelnet mellem to Slags Udgifter til en Kirkes Vedligeholdelse og Drift, nemlig de Udgifter, som foraarsages ved lovmæssige Syn over Kirkebygningen og ved Forrentning og Afdrag paa Kirkens Gæld, og dernæst Udgifter, som foraarsages paa anden Maade. For de første Udgifters Vedkommende har Landstinget bestemt, at der skal Kirkebestyrelsen have uindskrænket Ret til at paaligne, hvad der behøves, altsaa til Istandsættelsesarbejder ifølge lovmæssige Syn og Forrentning og Afdrag af Kirkens Gæld. Der ved har man, som sagt, brudt med det Grundlag, som Folketinget tidligere har stillet sig paa.

Landstinget anfører til Støtte for sin Opfattelse en Statistik, som ærede Medlemmer kan se i Landstingets Betænkning over dette Lovforslag, en Statistik, som for det første viser, hvad der i Aaret 1910—11 er paalignet i forskellige Byer til Købstadkirkernes Drift og Vedligeholdelse, og hvad der, hvis det af Ministeren fremsatte Lovforslag blev ophøjet til Lov, kunde paalignes. Det fremgaar af denne Statistik, at der er et temmelig stort Misforhold mellem disse to Beløb, saa at der, hvis Ministerens Forslag var blevet ophøjet til Lov, kun kunde paalignes betydeligt mindre, end der virkelig er blevet paalignet. Men denne Statistik, som Landstinget har tilvejebragt, forekommer mig paa flere Punkter at være ret mangelfuld. For det første angaar den kun et enkelt Aar, 1910—11, og det er klart, at hvis man skal danne sig en virkelig begrundet Mening om dette Lovforslags Rækkevidde, som det forelaa fra den højtærede Minister, maatte man have Oplysninger om, hvad Gennemsnitsbeløbet havde været for en længere Aarrække. Det enkelte Aar, for hvilket der er givet Oplysninger, kan nemlig være et Aar, hvor der har været særlig ekstraordinære Udgifter til Kirker-

nes Vedligeholdelse og Drift. For det andet omfatter denne Opgørelse, som for enkelte Kirkers Vedkommende tager sig noget underlig ud, det skal jeg villigt indrømme, kun nogle faa Købstæder. For at man kunde danne sig et ret Begreb om de herhen hørende Forhold, maatte man ogsaa tage Hensyn til Købstadkirkernes samlede Formue. Der foreslaas nemlig i § 18 i Lovforslaget, som det er vedtaget af Landstinget, og som det ogsaa er fremsat af den højtærede Minister, at der af de formuende Kirkers Formuer kan ydes Gaver eller Laan, rentefrit eller for en Rente efter Ministeriets Bestemmelse, til andre Kirker, som er i Trang. Og det kunde jo være, hvis man havde haft en Opgørelse over Købstadkirkernes samlede Formue, at dette Misforhold, som er fremdraget ved Landstingets Statistik, kunde hæves i hvert Fald i betydelig Grad.

Jeg maa her gøre opmærksom paa, at det kirkelige Udvalg i sin Tid ved at udsende Spørgeskemaer til hver enkelt Købstadkirkes Bestyrelse, Kirkeinspektørerne, havde skaffet sig ret udførlige og ret nøjagtige Oplysninger baade om Ligningsforholdet og om Formueforholdet, og paa Grundlag af disse ret nøjagtige Oplysninger har det kirkelige Udvalg anset det for rigtigt, hvad Landstinget nærmest anser for meningsløst, at fastsætte en bestemt Grænse for Ligningsbeløbet, som ikke maatte overskrides uden Kommunalbestyrelsernes Samtykke. Jeg kan imidlertid ikke nægte, at der er det rigtige i Landstingets Ændringer af dette Lovforslags Bestemmelser paa dette Punkt, at man ved at have en bestemt Grænse for Ligningsbeløbet aldrig kan være sikker paa, at dette Beløb vil slaa til alle Steder og under alle Forhold. Naar fastsættes et bestemt Ligningsbeløb, eller Ligningsprocent, som skal være gældende for hele Landet, kan det Forhold naturligvis indtræffe, at dette Ligningsbeløb nogle Steder og under bestemte Forhold vil vise sig utilstrækkeligt, men det er jo et Forhold, som dette Tings Medlemmer har været opmærksomme paa, naar de tidligere behandlede dette Lovforslag. Det er et Forhold, der er saa selvindlysende, at baade det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen), da han som Kul-